

**PAŃSTWOWA
KOMISJA WYBORCZA**

ZPOW-5244-81/18

**UCHWAŁA
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ**

z dnia 2 lipca 2018 r.

w sprawie odwołania od postanowienia Komisarza Wyborczego w Gdańsku I

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 160 § 1 pkt 1 i art. 420 § 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754 i 1000), po rozpatrzeniu odwołania wniesionego przez wyborców gminy Trąbki Wielkie (mieszkańców sołectwa Klępiny) od postanowienia Komisarza Wyborczego w Gdańsku I z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie podziału Gminy Trąbki Wielkie na okręgi wyborcze

postanawia

- 1) pozostawić odwołanie bez rozpoznania;
- 2) uchylić w trybie nadzoru postanowienie Komisarza Wyborczego w Gdańsku I z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie podziału Gminy Trąbki Wielkie na okręgi wyborcze i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia, tj. ponownego wydania postanowienia określającego granice okręgów wyborczych w sposób zgodny z prawem.

Uzasadnienie

Rada Gminy Trąbki Wielkie, uchwałą Nr L/352/2018 z dnia 30 marca 2018 r. w sprawie podziału Gminy Trąbki Wielkie na okręgi wyborcze w wyborach do Rady Gminy Trąbki Wielkie, dokonała podziału gminy na okręgi wyborcze.

Komisarz Wyborczy w Gdańsku I, po dokonaniu analizy podziału gminy na okręgi wyborcze gminy Trąbki Wielkie, działając w trybie nadzoru, stwierdził, że dokonany podział na okręgi wyborcze narusza przepisy Kodeksu wyborczego w zakresie łączenia części sołectwa z innym sołectwem bez takiej konieczności i wezwał Radę Gminy Trąbki

Wielkie do dokonania podziału gminy na okręgi wyborcze w sposób zgodny z prawem w terminie do dnia 23 maja 2018 r.

W związku z tym, że Rada Gminy Trąbki Wielkie nie dokonała zgodnego z prawem podziału na okręgi wyborcze w wyznaczonym terminie, Komisarz Wyborczy w Gdańsku I, działając na podstawie art. 17 § 2 w związku z § 1 Kodeksu wyborczego, postanowieniem z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie podziału Gminy Trąbki Wielkie na okręgi wyborcze, dokonał podziału gminy na okręgi wyborcze.

W dniu 12 czerwca 2018 r. wpłynęło do Państwowej Komisji Wyborczej odwołanie od postanowienia Komisarza Wyborczego w Gdańsku I z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie podziału Gminy Trąbki Wielkie na okręgi wyborcze, wniesione przez wyborców gminy Trąbki Wielkie (mieszkańców sołectwa Klępiny).

W odwołaniu wniesiono o uchylenie postanowienia Komisarza Wyborczego w Gdańsku I w zakresie okręgu wyborczego nr 14, który został utworzony z połączenia sołectw: Kaczki (0,616), Klępiny (0,079), Łaguszewo (0,241) i Trąbki Małe (0,414). Wnoszący odwołanie wnieśli również o połączenie sołectwa Klępiny z częścią sołectwa Sobowidz, tj. tak jak miało to miejsce dotychczas. W odwołaniu wskazano również, że sołectwo Klępiny i sołectwo Sobowidz połączone są wspólnymi więziami rodzinnymi, kulturowymi i społecznymi.

Państwowa Komisja Wyborcza zważyła, co następuje.

Stosownie do art. 420 § 2 w związku z § 1 oraz w związku z art. 419 § 4 zdanie pierwsze Kodeksu wyborczego odwołanie od postanowienia komisarza wyborczego w sprawach podziału gminy na okręgi wyborcze wnosi się do Państwowej Komisji Wyborczej w terminie 5 dni od daty podania go do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty (nie zaś np. od dnia ogłoszenia go w dzienniku urzędowym). Z informacji Wójta Gminy Trąbki Wielkie (pismo z dnia 26 czerwca 2018 r. znak DGD 0012-35/18) wynika, że postanowienie Komisarza Wyborczego w Gdańsku I z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie podziału Gminy Trąbki Wielkie na okręgi wyborcze, zostało podane do wiadomości publicznej w dniu 6 czerwca 2018 r. Zatem termin na wniesienie odwołania upłynął w dniu 11 czerwca 2018 r. Zgodnie z art. 9 § 1 Kodeksu wyborczego za dzień złożenia odwołania należy rozumieć dzień złożenia odwołania organowi wyborczemu, tj. Państwowej Komisji Wyborczej. Jak wskazano wyżej odwołanie wpłynęło do Komisji w dniu 12 czerwca 2018 r., a więc po upływie ustawowego terminu. Wprawdzie odwołanie

to wpłynęło w dniu 11 czerwca do Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Gdańsku, lecz organem właściwym w sprawie odwołania jest Państwowa Komisja Wyborcza.

Dlatego też Państwowa Komisja Wyborcza postanowiła, jak w pkt 1 sentencji uchwały.

Jednakże Państwowa Komisja Wyborcza, działając w trybie nadzoru, dokonała analizy zaskarżonego postanowienia Komisarza Wyborczego w Gdańsku I oraz podziału gminy Trąbki Wielkie na okręgi wyborcze i stwierdziła, co następuje.

Komisarz Wyborczy w Gdańsku I słusznie wezwał Radę Gminy Trąbki Wielkie do dokonania zgodnego z prawem podziału na okręgi wyborcze, gdyż dotychczas obowiązujący podział naruszał zasady określone w Kodeksie wyborczym, w tym m. in. w zakresie połączenia sołectwa (Kłępiny) z częścią innego sołectwa (Sobowidz), co zostało zakwestionowane przez Komisarza Wyborczego w Gdańsku I. Tego rodzaju działanie stanowi naruszenie art. 417 § 2 zdanie pierwsze Kodeksu wyborczego, tj. zasady, że w gminach na terenach wiejskich okręgiem wyborczym jest jednostka pomocnicza gminy.

Jednakże Komisarz Wyborczy w Gdańsku I wydając postanowienie z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie podziału Gminy Trąbki Wielkie na okręgi wyborcze nie uwzględnił, że dotychczas obowiązujący podział na okręgi wyborcze gminy Trąbki Wielkie, powielony przez Radę Gminy Trąbki Wielkie uchwałą Nr L352/2018 z dnia 30 marca 2018 r., jest niezgodny z przepisami Kodeksu wyborczego w szerszym zakresie, niż wskazany przez niego w postanowieniu z dnia 9 maja 2018 r. (znak DGD-0012/35/18).

Zgodnie bowiem z art. 417 § 2 Kodeksu wyborczego w gminach na terenach wiejskich okręgiem wyborczym jest jednostka pomocnicza gminy. Jednostki pomocnicze gminy łączy się w celu utworzenia okręgu lub dzieli się na dwa lub więcej okręgów wyborczych, jeżeli wynika to z konieczności zachowania jednolitej normy przedstawicielstwa.

W wytycznych i wyjaśnieniach dotyczących podziału jednostek samorządu terytorialnego na okręgi wyborcze, stanowiących załącznik do uchwały z dnia 5 lutego 2018 r. (M.P. poz. 204) Państwowa Komisja Wyborcza również wskazała, że przy dokonywaniu podziału należy przestrzegać zasady, iż w gminach na terenach wiejskich okręgiem wyborczym jest jednostka pomocnicza gminy (sołectwo).

Na kwestię tę zwrócił także uwagę Naczelny Sąd Administracyjny, który w wyroku z dnia 11 października 2017 r. sygn. akt. II OSK 2074/17 podkreślił, że „przepisy Kodeksu wyborczego określają szczególną ochronę dla jednostki pomocniczej gminy przy dokonywaniu podziału na okręgi wyborcze”, przypominając przy tym, że ustawodawca

jednoznacznie wskazał, iż „w gminach na terenach wiejskich okręgiem wyborczym jest jednostka pomocnicza gminy”. Jednostki te m. in. łączy się jedynie w celu utworzenia okręgu, jeżeli wynika to z konieczności zachowania jednolitej normy przedstawicielstwa.

Dodatkowo jednostki pomocnicze (sołectwa) mogą być połączone jeżeli w gminie do 20 000 mieszkańców liczba radnych wybieranych w danej jednostce pomocniczej, wskutek wyliczenia jednolitej normy przedstawicielstwa dla okręgu wyborczego, o której mowa w art. 419 § 2 Kodeksu wyborczego, byłaby mniejsza niż 1.

Komisarz Wyborczy w Gdańsku I dokonując podziału powielił ustalenia dokonane uchwałą Nr L/352/2018 z dnia 30 marca 2018 r. w sprawie podziału Gminy Trąbki Wielkie na okręgi wyborcze w wyborach do Rady Gminy Trąbki Wielkie (taki podział obowiązywał również dotychczas), poza prawidłowym rozstrzygnięciem dotyczącym niełączenia sołectwa z częścią innego sołectwa, naruszył wyżej wymienione zasady dotyczące samodzielności sołectwa i, bez takiej potrzeby, połączył sołectwa, które mogą samodzielnie stanowić okręgi wyborcze z innymi sołectwami. Poza tym Komisarz Wyborczy w Gdańsku I nieprawidłowo powielił z dotychczas obowiązującego podziału utworzenie okręgu wyborczego nr 6 składającego się z niegraniczących ze sobą (Błotnia i Zaskoczyn). Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że jak wynika z pkt 8 powołanych wyżej wytycznych i wyjaśnień dotyczących podziału jednostek samorządu terytorialnego na okręgi wyborcze, jeżeli nie ma takiej konieczności, nie można tworzyć okręgów wyborczych składających się z niegraniczących ze sobą jednostek pomocniczych. W gminie Trąbki Wielkie taka konieczność nie zachodzi.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że gmina Trąbki Wielkie (10 752 mieszkańców) składa się z 25 jednostek pomocniczych (sołectw). Stosownie do art. 418 § 1 Kodeksu wyborczego musi ona zostać podzielona na 15 jednomandatowych okręgów wyborczych. Z podzielenia liczby mieszkańców poszczególnych jednostek pomocniczych przez jednolitą normę przedstawicielstwa (716,8) wynika, że:

- 1) sołectwa Sobowidz (2,022) i Trąbki Wielkie (2,163) powinny zostać podzielone na dwa okręgi wyborcze;
- 2) sołectwa: Domachowo (0,546), Ełganowo (0,933), Gołębiewko (0,503), Gołębiewko Wielkie (0,930), Kaczki (0,616), Kleszczewo (0,835), Kłodawa (0,784), Mierzyszyn (1,205), co do zasady samodzielnie mogą stanowić okręgi wyborcze;

- 3) sołectwa :Błotnia (0,246), Cząstkowo (0,119), Czerniewo (0,424), Drzewina (0,135), Gołębiewko Średnie (0,408), Graniczna Wieś (0,392), Klępiny (0,079), Łaguszewo (0,241), Pawłowo (0,449), Postołowo (0,284), Rościszewo (0,313), Trąbki Małe (0,414), Warcz (0,337), Zaskoczyn (0,397), Zła Wieś (0,212), ze względu na zbyt małą liczbę mieszkańców nie mogą samodzielnie stanowić okręgów wyborczych.

Ze wstępnego podziału wynika również, że liczba mandatów (12) jest mniejsza niż liczba wybieranych radnych (15). Poza tym pozostaje 15 sołectw, wymienionych w pkt 3, które nie mogą samodzielnie stanowić okręgów wyborczych. W związku z tym sołectwa te powinny zostać ze sobą połączone w spójne terytorialnie okręgi wyborcze albo, o ile nie jest to możliwe, część z nich powinno zostać połączonych z sołectwami, które zasadniczo samodzielnie mogłyby stanowić okręgi wyborcze. Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że w przypadku gminy Trąbki Wielkie możliwe jest dokonanie takiego podziału na okręgi wyborcze, w którym jedynie dwa sołectwa, które zasadniczo samodzielnie mogłyby stanowić okręgi wyborcze (w tym sołectwo Gołębiewko, które, ze względu na jego położenie na obszarze gminy), muszą zostać połączone z innym lub innymi sołectwami, które nie mogą samodzielnie stanowić okręgu wyborczego (np. okręg wyborczy nr 10, którego Państwowa Komisja Wyborcza nie kwestionuje). Natomiast pozostałe sołectwa, które nie mogą samodzielnie stanowić okręgów wyborczych mogą zostać połączone ze sobą w trzy spójne terytorialnie okręgi wyborcze, przy jednoczesnym zachowaniu normy przedstawicielstwa. Tego rodzaju działanie pozwoli w jak największym zakresie na dokonaniu podziału uwzględniającego zasadę samodzielności sołectw, o której mowa w art. 417 § 2 Kodeksu wyborczego.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że połączenie w jeden okręg wyborczy jedynie sołectw, które nie mogą samodzielnie stanowić okręgu wyborczych, nawet jeżeli łączna liczba mieszkańców jest zbliżona do górnej granicy dopuszczalnej normy przedstawicielstwa w okręgu wyborczym, zwiększa szanse na uzyskanie mandatu przez przedstawiciela każdego z nich. Natomiast w przypadku połączenia sołectwa, które nie może samodzielnie tworzyć okręgu wyborczego z sołectwem, które może samodzielnie stanowić okręg wyborczy, zdecydowanie zmniejsza szanse na mandat przedstawiciela mniejszego z nich.

Z uwagi na powyższe Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że zarówno uchwała Rady Gminy Trąbki Wielkie z dnia Nr L352/2018 z dnia 30 marca 2018 r. w sprawie podziału

Gminy Trąbki Wielkie na okręgi wyborcze w wyborach do Rady Gminy Trąbki Wielkie, jak też postanowienie Komisarza Wyborczego w Gdańsku z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie podziału Gminy Trąbki Wielkie na okręgi wyborcze, powielające w większości rozwiązania Rady, są niezgodne z prawem, a w szczególności z art. 417 § 2 Kodeksu wyborczego.

Dlatego też Państwowa Komisja Wyborcza postanowiła, jak w pkt 2 sentencji uchwały.

Na niniejszą uchwałę przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w terminie 3 dni od daty jej podania do publicznej wiadomości (opublikowania jej na stronie internetowej Komisji).

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Wojciech Hermeliński

Otrzymują:

- 1.
2. Komisarz Wyborczy w Gdańsku I
3. a/a